

Nieuwsbrief 18

najaar 2007

Stichting
Rudolf Steiner Vertalingen

Stichting Rudolf Steiner Vertalingen
Nieuwsbrief nr. 18 najaar 2007

Secretariaat

Jan Bogaerts
Steniaweg 16A
3702 AG Zeist
06 22 12 88 24
jbogaerts@gmail.com

www.steinerboeken.nl

Postbank 698 388
Triodos Bank 21 21 85 225
KvK Utrecht 41183837

Bestuur

Michiel ter Horst, voorzitter
Andreas Reigersman, penningmeester
Jan Bogaerts, secretaris
Jacqueline van Paaschen

Redactie

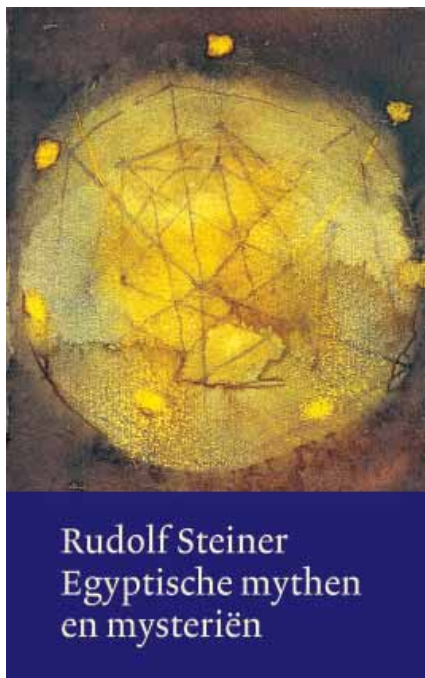
Roel Munniks, voorzitter
Frans van Bussel
Michel Gastkemper
Redactiesecretaris: Lieke Bronzwaer

Uitgever

Uitgeverij Christoffoor,
Jaap Verheij

Vormgeving

Françoise Berserik

Verder in een nieuwe vorm

Dank! Grote dank aan de vele begunstigers die hartverwarmend royaal hebben bijgedragen aan de voortzetting van de Rudolf Steiner Vertalingen. Ruim drie kwart van ons tekort heeft u met uw bijdragen gedekt! Wij hopen dat de laatste loodjes nog zullen binnenkomen. Dankzij deze ruime respons kunnen Roel Munniks, Frans van Bussel en Michel Gastkemper het redactionele werk aan de Rudolf Steiner Vertalingen voortzetten.

De boeken zullen gaan verschijnen in een nieuwe vorm, die op basis van raadplegingen en gesprekken gekozen is. De banden behouden hetzelfde formaat, maar in plaats van de linnen band met stofomslag krijgen de nieuwe delen een hardcover, met op de buitenkant telkens een werk van een moderne kunstenaar. Voor de eerste drie jaren (zes delen) zullen dit werken zijn van Henk Hage, zelf een trouw begunstiger van onze serie.

Dit najaar verschijnt *Egyptische mythen en mysteriën* met een nawoord van de egyptoloog Jana Loose, bestuurslid van de Antroposofische Vereniging. Dit boek kan voor onze begunstigers een goede voorbereiding

zijn, nu het Drempeltheater in Rotterdam het vierde mysteriedrama in april 2008 op de planken brengt. Verder is in Dornach besloten de complete mysteriedrama's in een geheel nieuwe encensering in het Goetheanum uit te voeren. Immers, de Egyptische mysteriën vormen de oudste karmische herinnering waarop Rudolf Steiner teruggrijpt in de drama's, in scènes die een van de hoogtepunten hiervan vormen.

Rudolf Steiner scheidt in zijn drama's beelden die diep verbonden zijn met de geschiedenis van de antroposofische beweging. Wij kunnen dus vermoeden, dat wij ook zelf in karmische diepten verbonden zijn met wat Rudolf Steiner ons in zijn voordrachten over de Egyptische mysteriën te zeggen heeft.

Een Nederlandstalige Duitser merkte op, dat hij door de Nederlandse vertalingen nieuwe en frisse inzichten ontdekte in Rudolf Steiners werk. Veel Nederlanders herkennen die ervaring, zo is ons uit reacties al vaak gebleken. Dit dankzij enerzijds de prestaties van al onze redacteurs en anderzijds de steun van u allen, onze trouwe begunstigers. Geen vertalingen zonder onze redactie en geen begunstigers zonder redactie. Hierbij telt de bijdrage van elk persoon, want het is en blijft mensenwerk. Nogmaals dank aan begunstigers en redacteurs.

Michiel ter Horst, voorzitter

Het gezicht van de nieuwe reeks

De Rudolf Steiner Vertalingen gaan een tweede ronde in. Een nieuwe reeks boeken, waarbij van tevoren niet volledig duidelijk is hoeveel en welke. En in een iets lager tempo dan bij de eerste 48 delen. Dat maakt het mogelijk tussentijds in te spelen op de behoefte die er op verschillende momenten leeft.

Hoe geef je nu aan dat het dezelfde Rudolf Steiner Vertalingen zijn, maar met een andere reeks? Hier is over nagedacht. Je moet dit in één oogopslag kunnen zien. Dat betekent een nieuw uiterlijk.

De serie Werken en voordrachten werd in 1991 begonnen met een typografisch omslag (met alleen letters), waarbij zich vanaf 1998 illustraties van de hand van Rudolf Steiner voegden. Die zijn echter eindig. Niet alles is ook even geschikt als voorplaat van een boek.

Waarom nu niet afbeeldingen gebruiken van kunstwerken van hedendaagse kunstenaars? Dat is echter niet altijd even eenvoudig. Want wat is geschikt, wat past bij Rudolf Steiner in 2007? Een beetje moed op dit gebied mag wel. Het hoeft ook niet altijd dezelfde kunstenaar te zijn. Maar een zekere eenheid en dus herkenbaarheid qua stijl is wel mooi.

Deze afbeelding en de volgende in deze Nieuwsbrief tonen de verschillende aquarellen van Henk Hage die gebruikt worden voor de eerstvolgende delen van de Nieuwe reeks van de Werken en voordrachten van Rudolf Steiner. Het plakband waarmee Henk het papier had opgespannen zal op de omslagen van de boeken niet zichtbaar zijn.

Voor de eerstkomende boeken kwamen bestuur en redactie zo al zoekend uit bij Henk Hage. Trouwe Steinerlezers kennen hem misschien nog van de Nieuwsbrief uit 1996. Vier aquarellen van hem waren toen afgebeeld. Daarbij was te lezen dat hij tot 1988 docent kunstbeschouwing en kunstgeschiedenis in Tilburg en Nijmegen was, sindsdien werkt hij als vrij kunstenaar.

Bij de overgang naar de nieuwe reeks stelde onze vormgeefster Françoise Berserik, die vanaf het begin de ontwerpen voor de Werken en voordrachten heeft gemaakt, ons voor om tot een heel nieuwe vormgeving te komen. Nadat de keuze voor de kunstenaar was gemaakt, reed de redactie vol verwachting naar Beuningen bij Nijmegen, waar zij werd ontvangen in het atelier van Henk Hage. Het doel was kunstwerken uit te zoeken, die de eerste vijf uitgaven van de Rudolf Steiner Vertalingen zullen sieren: drie nieuwe uitgaven en twee herdrukken.

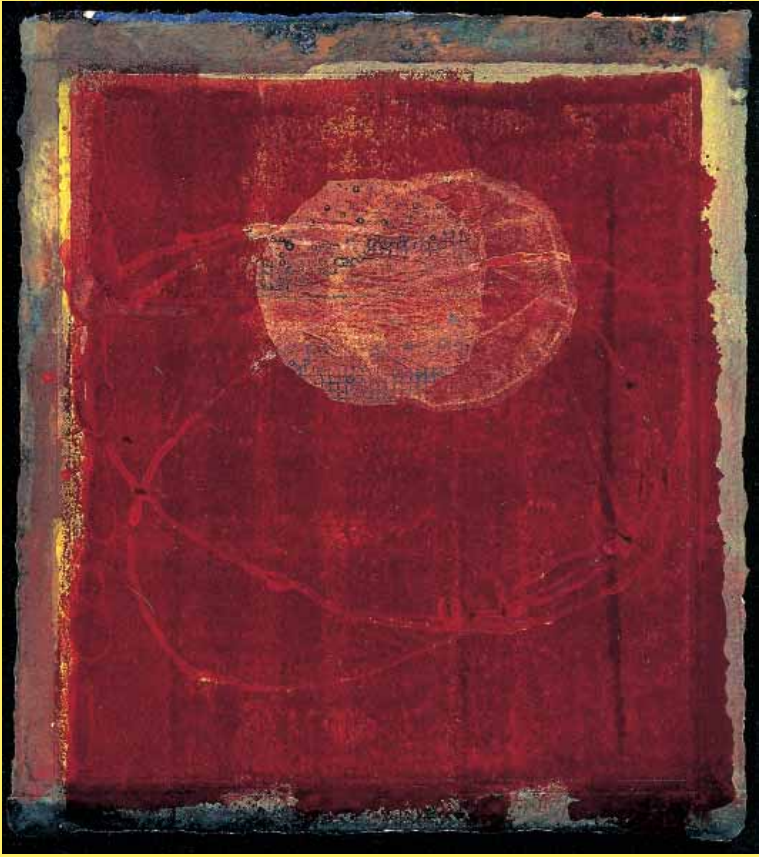
Op zo'n moment ervaar je dat het redactielidmaatschap soms bijzondere voorrechten met zich meebrengt. Plotseling bevind je je in de werkplaats van de kunstenaar, omringd met alleen maar kunstwerken, voltooid en in wording. Wat een wonderplek. Een heiligdom boordevol scheppingskracht, met vreugden maar ook met pijn. Want geboortes geschieden zelden vanzelf. Als toeschouwer hoef je in principe alleen maar toe te kijken. Maar als het je lukt in de kunstwerken te duiken, dan beleef je hier veel van mee. Straks zijn het uiteraard reproducties, geen originele werken, die het gezicht van de nieuwe Steineruitgaven vormen. Ook die kunnen echter zeer sprekend zijn.

De werken die Henk Hage uit zijn oeuvre voor dit doel het meest geschikt achtte, werden tevoorschijn gehaald om de redactie te tonen. Opvallend zijn de motieven waar hij mee werkt: universele beeldende elementen, bijna abstract, maar toch vaak ook zeer ruimtelijk. Geen bekende afbeeldingen, maar wel herkenbaar. In zekere zin verwant aan wat Rudolf Steiner zelf als bordtekeningen bij zijn voordrachten maakte.

Henk Hage bekende ook dat hij al lang werkt, op verschillende manieren, met elementen uit de Openbaring van Johannes, het laatste boek uit de Bijbel. Dat blijft hem fascineren, laat hem maar niet los. Het lijkt mij daarom dat hij bij uitstek de kunstenaar is om deze nieuwe reeks te openen.

Michel Gastkemper

Helaas heeft Denise Veldhuis, doordat zij in haar werk een zwaardere functie kreeg, moeten besluiten om het secretariaat op te geven. Heel veel dank voor je inzet, Denise, en het ga je goed op Midgard!
Het secretariaat wordt overgenomen door ons bestuurslid Jan Bogaerts.

Nieuwe editie van *De weg tot inzicht in hogere werelden*

In november 2008 verschijnt de vierde druk van *De weg tot inzicht in hogere werelden*. In deze heruitgave is de sterk verbeterde indeling verwerkt die Rudolf Steiner in 1910 aan het boek meegaf en die vervolgens tot 1995 in vergetelheid raakte. Verder wordt het nawoord van Leo de la Houssaye aangevuld met een korte toelichting van Roel Munniks bij de opbouw van het boek.

De heruitgave zal – zoals alle toekomstige herdrukken van de reeks Werken en voordrachten – het gezicht krijgen van de Nieuwe reeks.

Een boek met een geschiedenis

Bij het verschijnen van de herziene editie
van *De weg tot inzicht in hogere werelden*

De weg tot inzicht in hogere werelden is een wonderlijk boek. Als je uit ander werk van Rudolf Steiner of van hedendaagse antroposofische auteurs al enigszins bekend bent met de ‘antroposofische scholingsweg’ en dan in dit basiswerk duikt, kun je je verbazen over de uitgebreide beschrijvingen van de aura, de ‘lotusbloemen’ en het daarmee samenhangende complexe bouwwerk van de oefeningen, over termen als ‘gedachtenoog’, ‘vergetelheidsdronk’, ‘proefpad’ enzovoort.

Waarom komen hier deze zaken aan de orde die in de rest van Steiners werk niet of nauwelijks te vinden zijn? Je realiseert je misschien dat *De weg tot inzicht in hogere werelden* een vroege publicatie was, uit Steiners ‘theosofische periode’, en dat zijn latere werken een ander karakter hebben. Maar wat betekent dat? Horen de ‘lotusbloemen’ (chakra’s) in een volwaardig antroposofische beschouwing dan niet thuis? En waarom niet?

Wonderlijk is het boek ook qua vorm. Het betoog ontwikkelt zich allerminst rechtlijnig van A via B naar C. Er is sprake van wisselingen van optiek, waar de lezer echter niet met zoveel woorden over wordt geïnformeerd. Ook details zoals de inhoudsopgave en de alinea-indeling zijn hier en daar vreemd en onlogisch. En dan is er die hardnekkige aankondiging van een ‘tweede deel’ in Steiners voorwoorden; was het boek dan eigenlijk niet af?

Drie golven

Kortom, zowel de inhoud als de vorm doen vermoeden dat het hier inderdaad om ‘een boek met een geschiedenis’ gaat. Natuurlijk is de grote lijn van die geschiedenis bekend. Maar nog steeds komen er af en toe interessante details boven water die het bekende beeld nuanceren en aanvullen. Dat gebeurde bijvoorbeeld bij het voorbereiden van de heruitgave van het boek, die in 1991 in de reeks Werken en voordrachten verscheen (in de nieuwe vertaling van Marijke Buursink). Als redactie waren we erop gebrand een zo helder mogelijke tekst af te leveren, en de genoemde vormproblemen hielden ons uiteraard bezig. Tot onze verrassing konden die bijna allemaal worden opgelost door de oorspronkelijke tijdschriftartikelen, waaruit het boek is voortgekomen, ernaast te leggen. (Dat had kennelijk nog geen eerdere uitgever gedaan.) In de aantekeningen bij de vertaling zijn die ontdekkingen – die beslist een hulp vormen bij het lezen van de tekst – vermeld. De belangrijkste wil ik hieronder voor het voetlicht halen, samen met nog enkele andere nieuw ontdekte feiten. Daarbij moet heel globaal ook iets over het ontstaan van dit wereldwijd meest verkochte Steiner-boek worden gezegd.

De weg tot inzicht in hogere werelden is niet als boek geconcipieerd. De inhoud ervan groeide – letterlijk – in zestien maandelijkse afleveringen die Rudolf Steiner in 1904 en 1905 schreef voor het

theosofische tijdschrift *Lucifer-Gnosis*. Dat groeien is aan de oorspronkelijke artikelen direct af te lezen. Er blijken twee momenten te zijn waarop Steiner een soort nieuw begin met zijn beschouwingen maakte. De eerste keer gebeurt dit bij de achtste aflevering (nu het hoofdstuk 'Over enkele gevolgen van de inwijding'). De vierde, vijfde en zesde aflevering eindigen namelijk steeds met de mededeling 'Slot volgt', de zevende niet meer. Daar komt het betoog dus tot een eerste afronding.

De tweede nieuwe aanzet wordt door Steiner met zoveel woorden aangegeven. Bij het begin van de dertiende aflevering (nu het hoofdstuk 'Continuïteit van het bewustzijn') verschijnt een voetnoot, die onder andere vermeldt: 'Met de volgende beschouwingen komt de beschrijving van de weg tot hoger inzicht op een bijzonder belangrijk punt. [...] Daardoor zullen deze artikelen over de verwerving van hogere inzichten vanaf dit nummer in zekere zin ook een afgerond geheel vormen.' Uit deze simpele feiten blijkt dat de inhoud van *De weg tot inzicht* inderdaad in drie verschillende golven tot stand is gekomen.

We blijven nog even in 1905. Na het 'laatste' artikel – iedere aanduiding dat dit het laatste is, ontbreekt – verschijnt in het volgende nummer van *Lucifer-Gnosis* het eerste van in totaal vijf artikelen over 'Die Stufen der höheren Erkenntnis' (vertaald als 'Imaginatie, inspiratie, intuïtie' en opgenomen in *Meditatie*, wv-d2), echter uitdrukkelijk als 'Zwischenbetrachtung', als intermezzo bij de reeks over *De weg tot inzicht*. Maar zelfs dit intermezzo is onvoltooid gebleven, omdat Rudolf Steiner (enkele nummers en jaren verder) door overbelasting de uitgave van het tijdschrift moest staken. Noch 'Die Stufen' noch *De weg tot inzicht* was dus voor Steiner af.

Redactionele ingrepen

Inmiddels bleek er veel vraag te zijn naar de artikelen over de ontwikkelingsweg. Steiner dacht aanvankelijk niet aan een boekuitgave; hij was met zijn beschouwingen nog niet rond. In 1907 werd daarom eerst een simpele overdruk van de tijdschriftartikelen gemaakt. In 1909 verschijnt dan de eerste uitgave in boekvorm, zonder tekstwijzigingen, spoedig gevolgd door een herdruk in 1910. Interessant is wat hierbij gebeurt. Ten behoeve van deze druk pakt Steiner voor het eerst de structuur van het boek aan; hij verandert de indeling en de betiteling van de hoofdstukken, en er ontstaat dus een nieuwe inhoudsopgave. De inhoud zelf blijft nog ongewijzigd. Pas voor de volgende druk van 1914 zet Steiner zich aan een bewerking van de tekst. Dat doet hij op basis van drukproeven, echter niet van de laatste, heringedeelde uitgave van 1910, maar van de vorige. Het gevolg is dat vanaf 1914 alle uitgaven die nog tijdens Steiners leven verschijnen (dat werden er zeven) weer de oude artikelindeling vertonen en geen inhoudsopgave hebben. (In latere uitgaven werd de – oude – inhoudsopgave weer toegevoegd.) Met andere woorden, Rudolf Steiner was zijn redactionele ingrepen van 1910 eenvoudigweg vergeten.

Wat verandert Steiner nu in de tekst zelf bij de heruitgave van 1914? In de eerste plaats vertaalt hij een aantal specifiek theosofische termen in gewoon Duits: 'astralisch' wordt 'seelisch', 'Mentalkörper' wordt 'Gedankenleib', 'Kundalinifeuer' wordt 'geistige Wahrnehmungskraft' en dergelijke. Uitdrukkingen die nog aan de traditionele leraar-leerlingverhouding doen denken, worden weggewerkt ('Geheimlehrer', 'Meister').

Ook wordt hier en daar iets geschraapt, aangevuld of verplaatst. Dit gaat niet altijd goed. Soms valt een alineascheiding weg. Natuurlijk, een futiliteit. Maar iedereen die na de paginalange beschrijving van de zestienbladige lotusbloem zonder enige overgang in die van de twaalfbladige terecht komt, trekt op zijn minst even de wenkbrauwen op. De overgang bleek oorspronkelijk die tussen twee artikelen te zijn!

Grappig is het geval van het ‘gedachtenoog’. Dit merkwaardige woord duikt in het hele boek één keer op, helaas in een context waar het onbegrijpelijk is. De passage waarin het nu staat, volgde oorspronkelijk direct op de beschrijving van de zestienbladige lotusbloem, en in dat verband is het woord gedachtenoog volkomen duidelijk. (Bij het verplaatsen van de passage had dit woord dus even moeten worden toegelicht of door een ander vervangen.)

Aan deze op zichzelf uiterlijke details uit de ontstaansgeschiedenis valt toch iets belangrijks af te lezen. Ik zei al dat het boek niet als boek is geconcipieerd. Rudolf Steiner heeft het ook niet helemaal tot een boek kunnen maken. Maar de ontwikkeling van de inhoud laat wel iets anders zien, namelijk dat Steiner de dialoog zocht met de thema’s van de dag. De thema’s waarover toen in theosofische kring gesproken werd, de taal en de interesses die daar

leefden, waren zijn uitgangspunt. (Hoezeer dat het geval was, mag blijken uit het feit dat dezelfde ‘zes deugden’ – dit zijn de beroemde ‘Nebenübungen’ – die in *De weg tot inzicht* worden beschreven, al te vinden zijn in Annie Besant’s *Ancient Wisdom*, 1897. Steiner geeft ze weliswaar met andere woorden en andere accenten weer – zelf bedacht heeft hij ze allerminst.)

Maar op twee derde van het boek, na het lange hoofdstuk over de lotusbloemen, heeft Rudolf Steiner het theosofische landschap min of meer achter zich gelaten. Dan komt, zo voel ik het aan, het eigenlijke boek dat hij wilde schrijven pas in zicht: een volkomen eigentijds scholingsboek, los van alle tradities. Dit boek kwam er niet. Wat hij ons heeft nagelaten – afgezien van een groot aantal min of meer verspreide teksten over de scholingweg – is een ‘boek met een geschiedenis’, dat als zodanig zeker ook iets moois heeft. Een boek met een klassieke en toch persoonlijke toon, met een enorme rijkdom aan invalshoeken en met een nog altijd herkenbare diepe levenswijsheid.

Frans van Bussel

(Deze bijdrage is een enigszins bewerkte en ingekorte versie van een artikel uit de *Mededelingen van de Antroposofische Vereniging in Nederland*, september 1996.)

De werkelijkheid van Egyptische mysteriën

Bij het verschijnen van
Egyptische mythen en mysteriën

U ontvangt in de komende maand Rudolf Steiners voordrachten over *Egyptische mythen en mysteriën*. In april 2008 zal het Drempeltheater te Rotterdam tweemaal *Het ontwaken van de zielen* opvoeren, een mysteriedrama van Rudolf Steiner (zie ook www.drempeltheater.nl), tot en met de scènes waarin een inwijding in de Egyptische mysteriën wordt getoond.

Rudolf Steiner betoogt in zijn reeks voordrachten uit 1908 dat deze oude cultuurperiode niet alleen een historisch fenomeen is. De mensen die nu leven, leefden ook in het oude Egypte. De ervaringen die destijds zijn opgedaan, werken door in onze tijd, niet alleen als persoonlijke vermogens, maar ook als culturele verworvenheden.

De innerlijke gesteldheid van de mensen was vroeger echter een andere dan tegenwoordig. Het is niet makkelijk om de zielestemming van ruim drieduizend jaar geleden te vertalen naar de huidige tijd. In de Egyptische mythologie komt dit beleven tot uiting. Steiner gebruikt de twaalf voordrachten in Leipzig onder meer om deze Egyptische mythen te gaan lezen en zo het wezenlijke karakter van het oude Egypte op het spoor te komen.

Een hoofdstuk apart vormen de Egyptische mysteriën, die in het verborgene plaatsvonden en waar mensen met het talent daarvoor een aparte scholing kregen. Die scholing kon een half leven duren en leiden tot het moment waarop de leerling tot een eigen beleven van de geestelijke wereld werd gebracht. Dat was een ingrijpende gebeurtenis die het hele leven van zo'n uitverkoren iemand tekende. Wanneer deze persoon daarna weer in het gewone leven terugkeerde, was die een ander mens geworden, een mens die in zijn belevingswereld hemelsbreed verschilde van zijn tijdgenoten.

Zo'n procedure om tot inwijding te komen, was niet zonder gevaar. Het was geen toeval dat de voorbereiding hiertoe en de inwijdingsprocedure zelf zich in het verborgene afspeelden. Het vroeg om extra bescherming, omdat de betrokkenen aan extreme krachten werden blootgesteld.

Wat hierbij kon gebeuren, heeft Rudolf Steiner vijf jaar later concreet zichtbaar gemaakt in zijn vierde mysteriedrama *Het ontwaken van de zielen* uit 1913. In dit toneelstuk wordt een groep mensen gevolgd in de ontwikkeling die zij met elkaar doormaken. Door bijzondere lotgevallen blijkt een aantal in staat te zijn op een vroeger leven in de oud-Egyptische tijd terug te kijken.

Er wordt een scène ten tonele gevoerd waarin een leerling op het punt staat, na lange jaren van voorbereiding, een inwijding door te maken. Het is de bedoeling dat hij zijn persoonlijk leven achter zich laat, om tot een objectief weten en beleven van de geestelijke werkelijkheid te komen. Er is echter iemand buiten de tempelmuren die grote liefde voor hem koestert en op hem blijft wachten. Op het uiterste moment van de inwijding wijst hij deze liefde niet af, waardoor hij van zichzelf in zijn subjectiviteit bewust blijft en niet loskomt van zijn persoonlijkheid.

De vraag is of deze leerling wel tot de inwijding toegelaten had mogen worden. In dit opzicht gaan ook de tempelpriesters niet vrijuit. Aan de andere kant ligt het in de loop van de ontwikkeling dat mensen steeds minder onpersoonlijk aan een collectief gebeuren worden onderworpen, maar juist hun eigen individuele ontwikkeling gaan.

In ieder geval heeft de hele gang van zaken grote gevolgen, die tot in latere levens binnen deze groep mensen merkbaar blijven, zonder dat de betrokkenen zich van de oorzaak bewust zijn.

Michel Gastkemper

Serieoverzicht Rudolf Steiner / Werken en voordrachten (48 delen)

Algemene menskunde als basis voor de pedagogie
Antroposofie. Een nieuwe benadering
De antroposofische beweging I. Ontstaansgeschiedenis
De antroposofische beweging II. Toekomstimpulsen
Apocalypse en priesterschap
Het bewustzijn van de ingewijde
De bovenzinnelijke mens
Brieven
De christelijke inwijding en de mysteriën van de oudheid
Het esoterische christendom
Het evangelie naar Lucas
Het evangelie naar Marcus
Het evangelie naar Mattheüs
Het evangelie naar Johannes
De filosofie van de vrijheid
Gedichten, spreuken, meditaties
Geesteswetenschap en geneeskunde
Genezend opvoeden
Gezondheid, ziekte, genezing
Karmaonderzoek 1
Karmaonderzoek 2
Karmaonderzoek 3
Karmaonderzoek 4
Karmaonderzoek 5
Kerngedachten van de antroposofie
De kernpunten van het sociale vraagstuk
Kosmische hiërarchieën
De kringloop van het jaar
Kunst en cultuurvernieuwing
Meditatie
Mijn levensweg
Mysteriedrama's I
Mysteriedrama's II
Mysterieplaatsen en inwijdingswegen
Opvoeding en onderwijs
Sociale toekomst
De spirituele bronnen van de kunst
Theosofie
Voorbij de grenzen van de natuurwetenschap
Vorm en beweging
Vruchtbare landbouw op biologisch-dynamische grondslag
Waarheid en wetenschap *en* Filosofie en antroposofie
De weg tot inzicht in hogere werelden
Wegen naar Christus
Wereldgeschiedenis in het licht van de antroposofie
Werkingen van het karma
De wetenschap van de geheimen der ziel
Het wezen van de kleuren

Binnengekomen gelden

Onze begunstigers hebben, zoals vermeld, in groten getale bijgedragen. Hieronder geven wij een financieel overzicht van alle steun sedert het verschijnen van onze vorige Nieuwsbrief, nu een jaar geleden:

<i>Bedragen</i>	<i>Aantal bijdragen</i>
Van € 0 tot 99	304
Van € 100 tot 999	105
Van € 1000 tot 9999	7
Meer dan € 10.000	2

Totaal van alle bijdragen: € 73.648

Een prachtig resultaat, dat het grootste deel van de uitgaven dekt.

Wij hopen dat een flink aantal van de begunstigers die nog niet hebben bijgedragen, dat alsnog willen doen! Wij zijn zeer dankbaar voor alle verdere steun voor het vertaalwerk.

Het bestuur

Begunstiger worden?

Onze begunstigers vormen de financiële ruggengraat van de Stichting Rudolf Steiner Vertalingen. Met een bedrag van ten minste € 50 per jaar steunt u ons. Daarvoor ontvangt u afwisselend een of twee nieuwe delen per jaar. Belangrijk: op de reeds verschenen delen ontvangt u 20% korting. Wanneer u ons initiatief nóg krachtiger wilt steunen, geeft u zich dan op als decenniumbegunstiger. U betaalt dan € 3000 en ontvangt de gehele reeks van 48 delen gratis, plus de nieuw te verschijnen delen gedurende tien jaren. U kunt ons ook bij testament een legaat toekennen. Zo blijft de uitgave van Rudolf Steiners Werken en voordrachten ook op lange termijn verzorgd.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:
Jan Bogaerts, secretaris
telefoon 06 22 12 88 24, e-mail
jboogaerts@gmail.com

Ja! Ik wil graag bijdragen aan het tot stand brengen van de editie Rudolf Steiner / Werken en voordrachten. Hieronder geef ik mijn keuze aan.

- Ik geef mij op als begunstiger en ben bereid tot een schenking van € 50 per jaar. Ik ontvang de delen van het lopende jaar, terwijl ik eerdere delen met 20% korting kan aanschaffen.
- Ik geef mij op als decenniumbegunstiger. Ik maak een bedrag van € 3000 over en ontvang de gehele reeks van 48 delen gratis, plus de nieuw te verschijnen delen tot 2016.
- Ik overweeg u te steunen met een periodieke uitkering of een legaat. Neemt u contact met mij op.

Naam _____ m/v

Adres _____

Postcode _____ Plaats _____

Werken en voordrachten NIEUWE REEKS

Het uitgaveplan van de *Werken en voordrachten* NIEUWE REEKS groeit met de tijd.

Iedere twee jaar zullen drie nieuwe boeken het licht zien.

In 2007 en 2008 verschijnen:

Egyptische mythen en mysteriën (GA 106)

De wereld van de gestorvenen (GA 141 *e.a.*)

Esoterische scholing (GA 264-268, *een keuze*)

Deze bon graag in een voldoende gefrankeerde envelop toezenden aan:

Stichting Rudolf Steiner Vertalingen

Steniaweg 16A

3702 AG Zeist